

Årsrapport pankreassykdom (PD) 2023

I 2023 ble det totalt meldt inn 58 nye PD-mistanker. Dette er det laveste antallet mistanker de siste 17 årene. Av de 58 tilfellene, ble 33 genotypet til SAV3 og 25 genotypet til SAV2. Videre ble 45 av mistankene bekreftet basert på funn av histologiske forandringer forenelig med PD og SAV i samme individ.

Tallene baserer seg på mistanker som er meldt inn til Veterinærinstituttet av Mattilsynet, basert på analyser utført ved private laboratorier eller ved Veterinærinstituttet. Lokalteter med mistanker og bekreftet diagnose fra 2022, hvor det fortsatt står fisk i sjøen, er ikke med i oversikten over antall PD-tilfeller i 2023. Det samme gjelder mistanker fra 2022, som fikk bekreftet PD-diagnosen i 2023, som er med i fjorårets oversikt. Det reelle antallet infiserte lokaliteter i PD-sonen er derfor høyere (se figur 5).

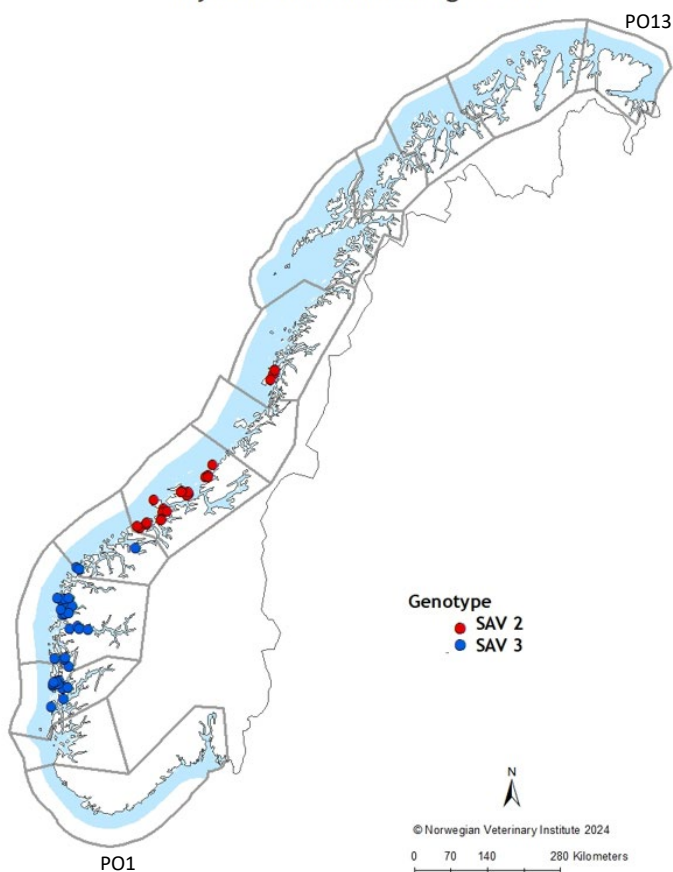
SAV3-tilfellene befant seg innenfor den endemiske sonen for SAV3, med 11 tilfeller i PO3, 19 tilfeller i PO4 og tre tilfeller i PO5. SAV2-tilfellene befant seg i PO6 (21 tilfeller), men også i PO8 (fire tilfeller), utenfor PD-sonen. Dette er den første påvisningen av SAV2 i PO8 siden 2017. Siden PO8 er utenfor PD-sonen, har Mattilsynet, i samarbeid med blant annet Veterinærinstituttet, gjennomført modelleringer for sannsynlighet for spredning av smitte samt utvidet analyse av prøver fra anleggene for å kartlegge introduksjonstidspunkt. Mattilsynet har opprettet en restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe PD i området ([Forskrift om restriksjonssone for å forebygge, begrense og bekjempe pankreassykdom \(PD\) hos akvakulturdyr, Alstahaug, Vefsn, Dønna, Herøy, Vega, Brønnøy og Vevelstad kommuner, Nordland - Lovdata](#)). Dette innebærer blant annet krav om utvidet prøveuttak. Samtlige av de fire lokalitetene med påvist PD i PO8 er tømt.

PO2 utmerker seg positivt med ingen nye mistanker i løpet av året. Det forekom likevel PD i dette produksjonsområdet i 2023 fordi flere lokaliteter hvor det var mistanke om eller påvist PD i 2022, fortsatt var i drift i 2023 (figur 5). PO5 opprettholder lave PD-tall for tredje år på rad, med tre tilfeller i 2021, fire tilfeller i 2022 og tre tilfeller i 2023. Både PO4 og PO6 har færre PD-tilfeller i år enn i 2022. PO4 hadde en reduksjon fra 28 til 19 tilfeller, og PO6 hadde en reduksjon fra 46 til 21 tilfeller. I PO3 økte antall tilfeller fra tre tilfeller i 2022 til 11 tilfeller i 2023, men også i PO3 er antall tilfeller de siste to år lavere enn foregående år.

Om tallene

Tabellen under gir en oversikt over antall innmeldte tilfeller av pankreassykdom (PD) fra januar til og med desember 2023. PD-tilfeller omfatter lokaliteter som etter PD-forskriftens kriterier (FOR-2017-08-29-1318)

Nye PD-tilfeller i Norge i 2023

Figur 1 Nye PD-tilfeller i Norge i 2023: Det var ingen nye PD-tilfeller i PO2 i løpet av 2023. PO3-PO5 hadde 33 tilfeller av SAV3, og PO6 hadde 21 tilfeller av SAV2. I tillegg er det verdt å merke seg at PO8 hadde fire tilfeller av SAV2, altså utenfor PD-sonen. Lokalteter med mistanker og påvisninger fra 2022, hvor det fortsatt står fisk i sjøen, er ikke med i oversikten for PD-tilfeller i 2023. Det samme gjelder mistanker fra 2022, med påvisning i 2023, som er talt med i fjorårets oversikt. Se figur 5 for mistanker fra tidligere år.

enten har mistanke om PD eller hvor PD er påvist i 2023. Lokalteter med mistanker og påvisninger fra 2022, hvor det fortsatt står fisk i sjøen, er ikke med i oversiktene for antall PD-tilfeller i 2023. Det samme gjelder mistanker fra 2022, med påvisning i 2023, som er talt med i fjorårets oversikt. Det reelle antallet infiserte lokaliteter i PD-sonen er derfor høyere.

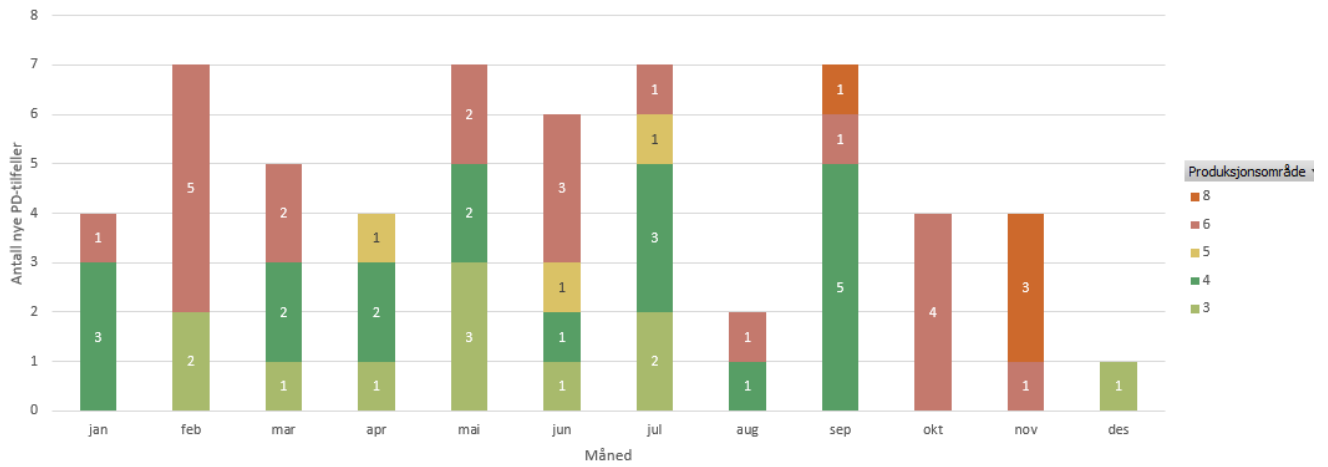
Lokalitetene er inndelt etter produksjonsområdeforskriften (FOR-2017-01-16-61). I henhold til PD-forskriften, inngår PO2-6 i PD-sonen, mens PO1 og PO7-13 inngår i overvåkingssoner. Oversikten baserer seg på tilfeller som er meldt inn til Veterinærinstituttet fra Mattilsynet, basert på analyser utført ved private laboratorier eller ved Veterinærinstituttet.

Mistanker kan meldes inn på bakgrunn av påvisning av SAV, kliniske tegn på sykdom eller epidemiologisk vurdering (for eksempel flytting av fisk med påvist SAV eller samdrift med SAV-positiv lokalitet). Antall mistanker i tabellen under er basert på påvisning med PCR, og regnes som antall tilfeller. Mistanker som er bekreftet ved histopatologisk undersøkelse av innsendt organmateriale og viruspåvisning i samme individ, regnes som bekreftede tilfeller. I PD-forskriften er det krav om genotyping av alle funn av SAV, og antallet tilfeller genotypet til enten SAV2 eller SAV3 er angitt.

Tabell 1 Antall PD-tilfeller i 2023: I tabellen under ser man en oversikt over antall PD-tilfeller (antall mistanker) i og utenfor PD-sonen (grått felt). I PD-sonen var det totalt 54 PD-tilfeller. I tillegg var det fire PD-tilfeller i PO8, utenfor PD-sonen.

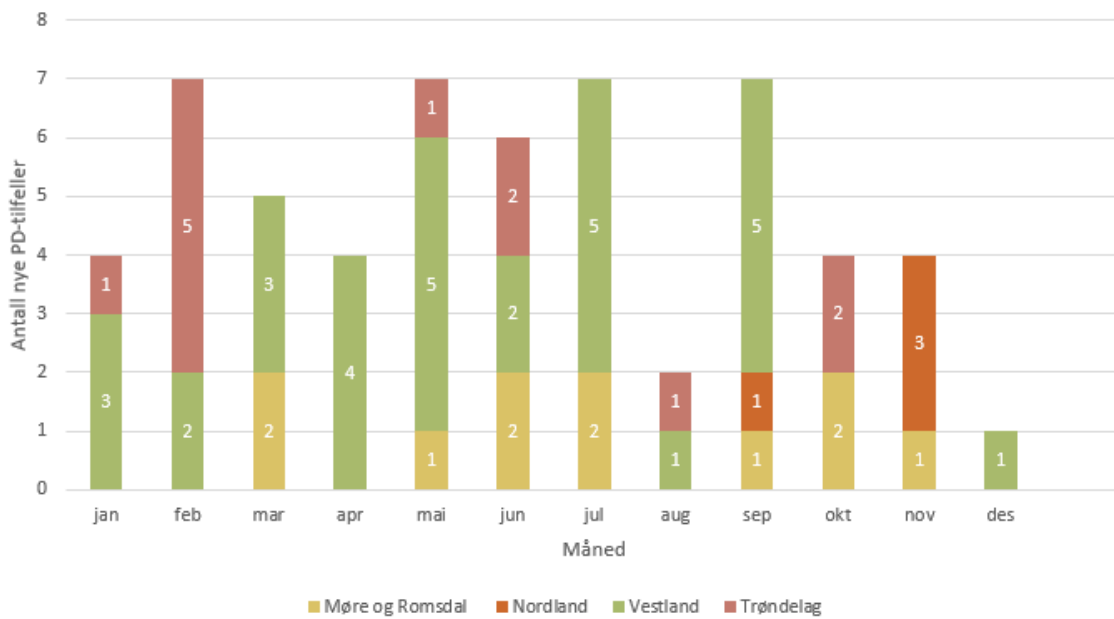
Produksjonsområde		Antall mistanker (tilfeller) 2023	Genotype	
			SAV2	SAV3
	1	0	0	0
PD-sonen	2	0	0	0
	3	11	0	11
	4	19	0	19
	5	3	0	3
	6	21	21	0
	7	0	0	0
	8	4	4	0
	9	0	0	0
	10	0	0	0
	11	0	0	0
	12	0	0	0
	13	0	0	0
Totalt		58	25	33

Antall nye PD-tilfeller i 2023 fordelt på produksjonsområde

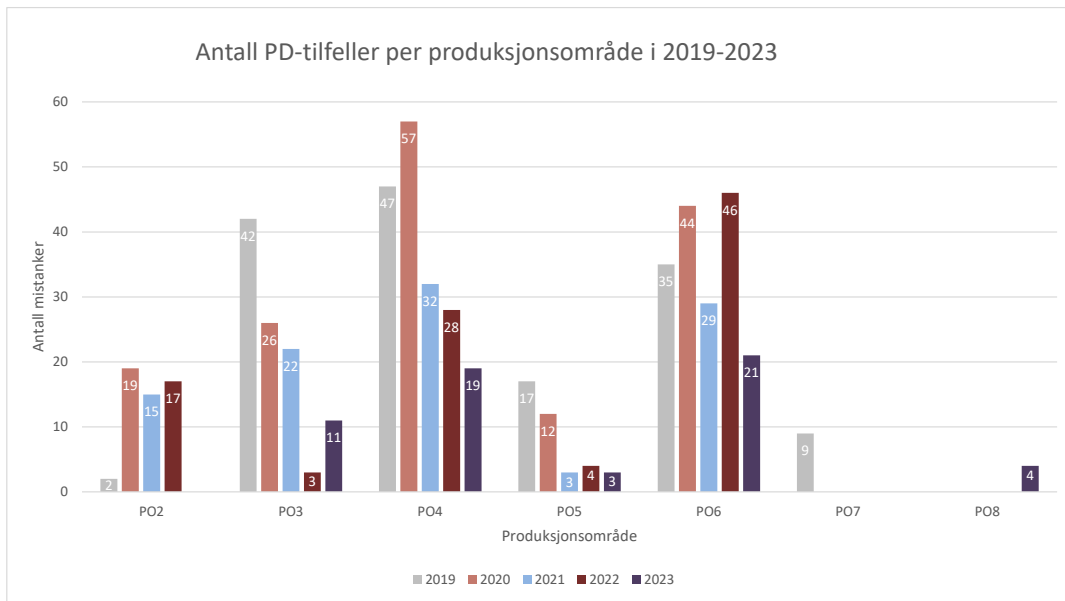

Figur 2 Antall nye PD-tilfeller januar-desember 2023 per produksjonsområde (basert på mistankedato): PD-tilfeller omfatter lokaliteter som etter forskriftens kriterier enten har mistanke om PD eller hvor PD er påvist.

Antall nye PD-tilfeller i 2023 fordelt på fylke

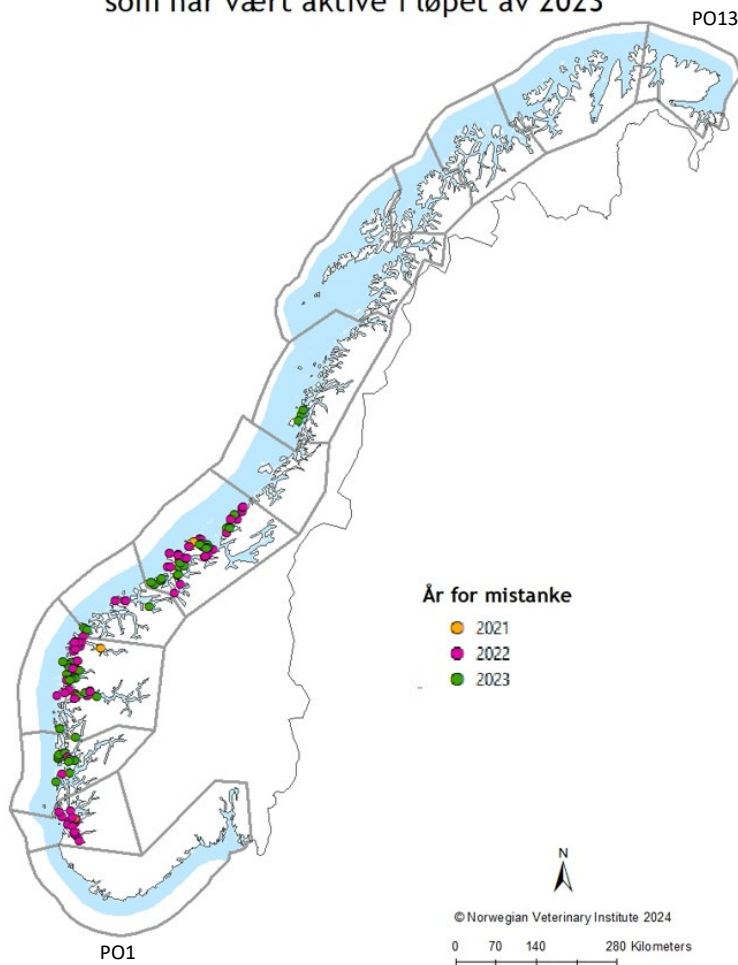

Figur 3 Antall nye PD-tilfeller januar-desember 2023 per fylke (basert på mistankedato): PD-tilfeller omfatter lokaliteter som etter forskriftens kriterier enten har mistanke om PD eller hvor PD er påvist.

Figur 4 Antall innmeldte mistanker av PD per produksjonsområde i 2019-2023. Det er spesielt PO2, som ikke har noen nye PD-mistanker i løpet av 2023, og PO5 som har holdt seg stabilt lavt over de siste tre årene, som utmerker seg. I tillegg observeres det færre tilfeller i PO4 og PO6 sammenliknet med forutgående år. PO3 har flere mistanker i år enn i fjor, men færre enn forutgående år.

PD-tilfeller (også med mistanker fra tidligere år)
som har vært aktive i løpet av 2023

Figur 5 Oversikt over PD-tilfeller, også tilfeller med mistanker fra tidligere år, hos lokaliteter som har vært aktive i løpet av 2023: På dette kartet ser man at det har forkommet lokaliteter med PD også i PO2 dette året, men samtlige har hatt mistanke fra 2022. Videre ser man at det totale antallet PD-tilfeller, når man inkluderer lokaliteter med mistanke fra 2022 som har vært aktive i løpet av 2023, likevel er lavt i PO5.

Oppdatert per 31.12.2023. Rapporten vil kunne endres dersom datagrunnlaget korrigeres.